

Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Keskusvaalilautakunta 24.03.2023 § 18
183/00.01.01.01/2023

Valmistelija

keskusvaalilautakunnan sihteeri Rauno Piippo (044-497 0003):

Keskusvaalilautakunnalle saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että perjantaina 31.3.2023 ennen klo 19.00 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä.

Keskusvaalilautakunnan harkintaan jää, miten se käytännössä suorittaa ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastuksen. Lautakunta voi pitää yhden tai useamman kokouksen ja päättää tarkastukseen liittyvistä valmistavista toimenpiteistä. Kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa. Kaikki määräaikaan mennessä saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat on ehdittävä käsitellä.

Yksityiskohtaiset ohjeet ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelystä ja säilytyksestä löytyvät oikeusministeriön ohjekirjeestä n:o 1 (Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävät). Oikeusministeriön ohje sisältää erikseen yksityiskohtaiset ohjeet ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamisesta ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisesta.

Keskusvaalilautakunnan tulee lähetekuoren saatuaan (ennen sen avaamista) tarkistaa lähetekuoren osoitekentästä, että lähetekuori on sille osoitettu. Väärään paikkaan saapuneet kuoret (vastaanottajaksi merkitty jonkin muun kunnan keskusvaalilautakunta) on viipymättä toimitettava lähetekuorten kuittauslista -lomaketta käyttäen lähimpään postitoimipaikkaan tai asiamiespostiin oikealle vastaanottajalle edelleen lähetettäväksi. Eduskuntavaaleissa tällainen väärään paikkaan erehdyksessä saapunut lähetekuori on siirrettävä oikealle vastaanottajalle kunnasta riippumatta koko maan alueella.

Lähetekuoret on lajiteltava äänestysalueittain.

Kaikki määräaikana saapuneet lähetekuoret on avattava siten, että niiden sisältö ei vahingoitu. Avaamisvaiheessa lähetekuoreissa olevia lähetekirjettä ja vaalikuorta ei saa erottaa toisistaan. Erottelu tehdään vasta sitten, kun lähetekirje ja vaalikuori voidaan hyväksyä.

Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään avaamatta huomioon ottamatta. Jokaiseen tällaiseen avaamattomaan lähetekuoreen on tehtävä merkintä siitä, minä päivänä ja mihin kellonaikaan kuori on saapunut kunnan keskusvaalilautakuntaan.

Keskusvaalilautakunnalle saapuu kahdenlaisia lähetekuoria:

- kuittausmerkinnällä varustettuja ja
- ilman kuittausmerkintää olevia.

Jos kuittausmerkintä puuttuu, lähetekuori avataan ja lähetekirje ja vaalikuori tarkastetaan. Tämän lisäksi on tarkistettava äänioikeusrekisteristä, että äänestäjä on merkitty äänioikeutetuksi kunnan johonkin äänestysalueeseen.

Virheellisesti osoitettu lähetekuori tulee sisältöineen siirtää toisen kunnan keskusvaalilautakunnalle koko maassa. Virheellisesti osoitetut lähetekirjeet

voidaan lähettää edelleen vain saman vaalipiirin kuntiin. Muussa tilanteessa äänestys jätetään ottamatta huomioon.

Ennakköäänestys on jätettävä ottamatta huomioon, jos:

- 1) Ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin
- 2) Vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä;
- 3) Lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt;
- 4) Kotiäänestys on kohdissa 1-3 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirjeestä puuttuu äänestyksessä läsnä olleen 18 vuotta täyttäneen henkilön nimikirjoitus.

Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, on siitä tehtävä merkintä keskusvaalilautakunnan kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan. Vaalikuorta ei saa avata.

Huomioon ottamatta jätetty avaamaton vaalikuori on lähetekirjeineen ja -kuorineen liitettävä pöytäkirjaan. Vaalikuoren avonaisuus ei ole huomioon ottamatta jättämisen peruste, mutta jos vaalikuori muusta syystä jätetään ottamatta huomioon ja se on avonainen, se on suljettava vaalisalaisuus säilyttäen.

Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, äänioikeusrekisteriin tai vaaliluetteloon ei saa tehdä minkäänlaista merkintää.

Keskusvaalilautakunnan on merkittävä äänioikeusrekisteriin kaikki ne hyväksytyt ennakköäänestykset, joita ei ole merkitty äänioikeusrekisteriin ennakköäänestyspaikassa. Tällaisia ennakköäänestyksiä ovat mm. laitos- ja kotiäänestykset, kirjeäänestykset sekä ulkomailla edustustoissa tapahtuneet äänestykset.

Lähetekirjeet on säilytettävä äänestysalueittain lajiteltuna henkilöiden nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä tai muutoin siten, että asianomainen lähetekirje on tarvittaessa helposti löydettävissä.

Keskusvaalilautakunta päätti kokouksessaan 6.3.2023, että kunnanviraston keskustoimiston henkilöstö ja keskusvaalilautakunnan sihteerin tarvittaessa nimeämä muu kunnanviraston henkilöstö suorittaa oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti ennakköäänestysasiakirjojen lajittelun, avaamisen ja alustavan tarkastamisen vuoden 2023 eduskuntavaaleissa.

Esittelijä	keskusvaalilautakunnan sihteeri
Päätösesitys	Keskusvaalilautakunta aloittaa ennakköäänestysasiakirjojen tarkastamisen laissa ja oikeusministeriön ohjeissa mainitulla tavalla.
Päätös	Keskusvaalilautakunta hyväksyi sihteerin esityksen.

Keskusvaalilautakunta tarkasti ennakköäänestysasiakirjoja seuraavasti:

* Yhteensä käsiteltiin 515 kpl ennakköäänestysasiakirjoja. Kaikki äänestykset otettiin huomioon.

* Eri äänestysalueille hyväksytyjen vaalikuorten lukumääräksi ja äänioikeusrekisteriin äänestäneiksi merkittyjen määräksi saatiin:
- 001 Pohjoinen 72
- 002 Eteläinen 443
YHTEENSÄ 515

Tarkastuksen päätyttyä hyväksytyt vaalikuoret poistettiin lähetekirjekuorista, laitettiin äänestysalueittain nippuihin ja niput laitettiin laatikkoon, joka sinetöitiin. Laatikko laitettiin lukittuun kaappiin.

Keskusvaalilautakunta päätti jatkaa ennakoäänestysasiakirjojen käsittelyä tiistaina 28.3.2023 klo 17.00.
